

námi røkkur einum hægri B og A stigi, enn bæði franskt og spanskt kunnu sum byrjanarmál eina, tykist heldur ongan ávirkan at hava á næmingavalini.

Bygnaðarligar broytingar

Tað gongur greitt fram, at við verandi skúlaskipan eru fremmandamálini hvørki fuglur ella fiskur. Tí er mest átrokandi og grundleggjandi spurningurin av øllum: Skulu vit framhaldandi duga fremmandamál í Føroyum? Omanfyri er víst á, at fremmandamálini hava síni eginvirði - og meir enn tað.

Vilja vit fremmandamál, skulu eisini neyðugu karmarnar til. Sum nú er, eru tað tey 13 – 16 ára gomlu, sum gera av, hvørji mál føroyingar skulu duga í framtíðini. Tað er hvørki nøktandi fyri næmingar ella landið sum heild. Vit mugu viðurkenna, at neyðugt er at læra enn eitt fremmandamál í fólkaskúlanum eftir enskt, um fremmandamál á miðnámi skulu røkka nøktandi stigi. Alt talar fyri at halda fast í týskt, sum aftur má gerast krav fyri at koma inn á í øllum førum hugbreytina á miðnámi. Harumframt tørvar næmingunum kunning um fremmandamálini og møguliga vegleiðing, tá teir søkja inn á miðnám.

Samstundis, sum týskt aftur má verða upptøkukrav til hugbreyt, átti týskt sum byrjanarmál at verið avtikið á miðnámi, tí tað ger meir skaða enn gagn sum valmøguleiki á pappírinum. Hetta hevur fleiri óhepnar avleiðingar við sær fyri næmingarnar. Harumframt stuðlar týskt byrjanarmál ikki tankanum, at næmingarnir skulu ognar sær neyðuga málsliga førningin, áðrenn teir koma á miðnám. Kanska lærugreinin týskt á miðnámi skuldi fingið eina «gularót» fyri at vera einasta framhaldsmál av teimum trimum fremmandamálunum á miðnámi (umframt enskt).

Ein loysn má finnast fyri lærugreinina danskt, sum ikki hoyrir heima í flokki við fremmandamálum. Danskt tekur í verandi skipan frá fremmandamálunum, hóast tað ikki er eitt fremmandamál hjá okkum. Óneyðugt er at krevja enskt A stig yvirhøvur, tí B stig er nøktandi til flestu framhaldsútbúgvingar og gevur meir enn neyðuga førleikan at fóta sær sjálvstøðugt í enskum.

Útlendingar hava mangan havt á orði, hvussu væl føroyingar duga mál. Lat okkum varðveita hetta føroyska sereyðkennið og leggja okkum eftir at fáa enn meir burtur úr hesum førleika í framtíðini.

»At læra mál noyðir okkum at síggja úr øðrum sjónarhornum enn okkara egnu. Á tann hátt spæla tey ein avgerandi leiklut í at stimbra júst tað, vit kalla nýhugsan.«

»Tað fremmanda kann eisini varpa ljós á okkara egna. Ofta varnast tú ikki tað sermerkta við tíni egnu mentan, fyrr enn hon í ljósinum av tí fremmanda gerst sjónlig. Vilja vit branda og selja Føroyar skal nýggj vitan til, sum vit enn kunnu vera blind fyri.«

»Í Føroyum skulu vit finna fyrimunirnar í at vera ein lítill tjóð og tilvitað gera teir til okkara styrki. Vit eru í tí hepnu støðu, at vit dagliga verða mint á, at vit ikki hava nóg mikið við okkum sjálvum. Í tí liggur ein ásannan, at vit sjálvsagt eisini skulu duga fleiri mál í framtíðini.«

»Skal ferðavinnan veruliga gerast eitt eyka bein at standa á, er ilt at ímynda sær eina støðu, har vit í framtíðini fara at innflyta útlenska arbeidsmegi at tosa málini fyri okkum, sum vit við verandi gongd ikki longur fara at duga.«

»Sum nú er, eru tað tey 13 – 16 ára gomlu, sum gera av, hvørji mál føroyingar skulu duga í framtíðini. Tað er hvørki nøktandi fyri næmingar ella landið sum heild.«

VIÐMERKINGAR

Nú eru øll glað fyri Sjóvinnnuhúsið

Heðin Mortensen
býráðslimur

Hóast ivi so mangan hevur verið sáddur um tær ætlanir, undanfarna býráðssamgonga hevði við Sjóvinnuhúsinum á Vestaru bryggju í Havn, er ivin ferð eftir ferð gjørdur til skammar – og ikki minst, nú Sjóvinnuhúsið er um at verða liðugt.

Sum ynskiligt var, verður tað brúkt til virkseimi, ið kemur at gagna Havnini, og hartil er talan um ymiskt virkseimi, ið passar serstakliga væl inn í bæði bygningar og umhvørvi. Nú gongur sjón fyri søgn, at okkara ætlanir ikki bara vóru heit luft, men nú veruliga sleppa at standa sína roynd.

Tað er gleðiligt at síggja, at arbeiðið gevur úrslit, og somuleiðis fløvar tað, tá tú eisini sært og merkir, at onnur seta prís upp á tað, sum er komið burturúr. Ovurhonds stórir áhugi er fyri Sjóvinnuhúsinum og tí virkseimi, tað kemur at hýsa, og hesin áhugi sást ikki minst henda dagin, tá skipað

varð fyri vinnudegi fyri stúgvandi fullari høll í Sjóvinnuhúsinum.

Vinna og vitan saman

At vinna og vitan kunnu ganga hond í hond, hevur alla tíðina verið ein tanki við tí arbeiði, vit settu út í kortið, og onkursvegna kennist tað, sum er endamálið við húsinum nú rokkið, so Havnin fær enn eitt kraftsentur fyri útbúgving, vinnu og gransking.

Vit mugu ásanna, at hetta hevur verið ein tungur burður, tí so nógv er skrivað og skeldað um hesa umbygging, ið undanfarna samgonga setti í verk. Men so mikið hugaligari er tað at síggja, at júst okkara ætlanir við bygninginum nú gerast veruleiki, og at øll nú taka so væl ímóti tí.

Vónandi er øll mótstøða burtur, sum hevur verið, tí at øll nú fegnast um stóra virkseimið, ið verður aftur á Vestaru bryggju, er tað vónandi bara byrjanin, tí evsta málið við tí heila er, at eisini Bacalao og tess umhvørvið fær nýggjar møguleikar, so vit í størri mun fara at síggja skip og uppskiping á Vestaru bryggju.

Síggja møguleikar

Sjálvur ivist eg onga løtu í, at Sjó-

vinnuhúsið kemur at roynast væl, og eg eri sannførdur um, at eftirtíðin fer at vísa, at tað tó var gott, at vit eisini har tordu at hugsa stórar tankar, tí tað kundi verið so skjótt, at einki spurdist burturúr og alt bara varð javnað við jørðina. At vit nú síggja møguleikar lata seg upp í staðin, kann eg bara fegnast um.

Tað einasta, eg hinvegin harmist um í hesum sambandi er, at Sjørður Olsen ikki kundi vera ein aktivur partur av hesum nú, tí hansara partur liggur so sanniliga ikki eftir. Við góðum arbeidslagi stóðu vit væl saman um útbygging av bæði Tórshavnar havn og Sjóvinnuhúsinum, og Sjørður eigur eina stóra tøk uppiborna fyri, at Sjóvinnuhúsið nú stendur sum eitt stolt úrslit.

Tíbetur eru øll nú glað – eisini tey, sum bæði í skrift og talu vóru ímóti hesum ætlanum av fyrstan tíð – og tað tykist nú teimum allarflestu so sjálvsagt, at henda loysnin varð roynd á Vestaru bryggju. Sjálvur eri eg ikki minst glaður, tí tað jú er ein ófrávíkilig sannroynd, at tá Havnin hevur tað gott, so hava allar Føroyar tað gott.

Tunnilstáttur

Lag: Kongen af Danmark lader sig hævne (Strandatátturin)

1. Nú upprann tann dagur, at tunnil skal gerast
./ Under så grøn en lide ./
frá Strondum til Toftir og Hvítanesar.
./ Kongen af Danmark lader sig hævne ./
2. í Selvindis bøi tað byrjast skal,
at spreingja til Havnar í áratál.
3. Gamli Niels Jacob, sum fyrr átti garðin,
at bøurin verður so illa viðfarin.
4. Grannarnir báðir Jógvan í Gørðum,
og síðan tann gamli Andreas á Forunum.
5. Teir eru allir í grøvina lagdir, so ringt er at gita,
hvat teir høvdu sagt her.

6. Og Ringlasteinur, ja illa er vorðið,
fyrst klovin, og síðan til ífyllu vorðin.

7. Fyrst rímði Trøllið, men steinur stóð,
har sjógvur um steinin í öldir dró.
8. Løgið tað er, sjálvu um søgnin lekur,
at stein til Gráastein Alfred tekur.

9. Ja, mangt umbroyttist á mansins ævi,
má tunnilin blíva til nyttu, Gud gævi.

10. Tað framtíðin krevur, vit ei kunnu forða,
nú Tangafjørðin teir sundur bora.

11. Gud er tann, ið øllum valdar,
./ Under så grøn en lide ./
frá Strondum av og til verðina alla.
./ Kongen af Danmark lader sig hævne ./

Andrias Sjóvará